

Üniversite Öğrencileri İçin Akademik Başarı Envanteri Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Üniversite Öğrencileri İçin Akademik Başarı Envanteri Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=32107>

Özet

Üniversite Öğrencileri İçin Akademik Başarı Envanteri Ölçeği (ÜÖABEO), yükseköğrenim düzeyindeki bireylerin akademik başarıları'nı etkileyen temel psikolojik ve davranışsal faktörleri deşerlendirmek amacıyla geliştirilmiş bir ölçme aracıdır. Bu envanterin Türkçeye **uyarlama** çalışması, orijinal ölçeğin kültürel ve dilsel eşdeğerliğini sağlamak, Türkiye bağlamındaki **psikometrik özellikler**ini incelemek ve Türk üniversite popülasyonunda geçerli ve güvenilir bir araç olarak kullanılabilirliğini kanıtlamak amacıyla gerçekleştirilmiştir.

2021 yılında Orçanl, Bekmezci ve Boztoprak tarafından yayınlanan bu uyarlama çalışması, ölçeğin yapısal uygunluğunu ve iç tutarlılığını detaylı bir şekilde analiz ederek, eğitim psikolojisi alanında akademik başarı araştırmalarına katkıda bulunmayı hedeflemektedir. Ölçek, özellikle üniversite öğrencilerinin öğrenme süreçlerindeki motivasyon, öz yeterlik ve çalışma alışkanlıkları gibi kritik bileşenleri ölçme potansiyeline sahiptir.

Anahtar Kelimeler

Akademik Başarı, Üniversite Öğrencisi, Psikometrik Özellikler, Envanter, Uyarlama, Geçerlik, Güvenirlik, Eğitim Psikolojisi.

Yazarlar

Kenan Orçanl, M. Bekmezci, H. Boztoprak.

Amaç

Üniversite Öğrencileri İçin Akademik Başarı Envanteri Ölçeği'nin temel amacı, üniversite öğrencilerinin akademik başarı düzeylerini ve bu başarıyı destekleyen veya engelleyen alt boyutları sistematik olarak deşerlendirmektir. Bu ölçek, uygulayıcılara ve araştırmacılara öğrencilerin akademik performansları'nı artırmak için kişiselleştirilmiş müdahale stratejileri geliştirmede yardımcı olacak nicel veriler sağlamak amacıyla tasarlanmıştır.

Uyarlama çalışmasının özel amacı ise, orijinal envanterin Türk kültürüne özgü dilsel ve kültürel farklılıkları göz önünde bulundurarak Türkçeye çevirisini yapmak ve elde edilen Türkçe formun yüksek düzeyde **geçerlik** ve **güvenirlik** deşerlerine sahip olduğunu göstermektir. Bu sayede, Türkiye'deki eğitim araştırmalarında standardize edilmiş bir ölçme aracı kullanıma sunulmuştur.

Yapı

Üniversite Öğrencileri İçin Akademik Başarı Envanteri, öğrencilerin akademik bağlamdaki davranışları'nı, tutumları'nı ve motivasyonel durumları'nı kapsayan çok boyutlu bir yapıya sahiptir.

ölçmektedir. Ölçek, genel olarak ö?rencilerin ö?renme süreçlerine ne kadar hazır oldukları?, ne kadar çaba gösterdiklerini ve akademik hedeflerine ulaşma yeteneklerine dair inançları? de?erlendirir.

Ölçülen yapı?, muhtemelen akademik öz yeterlik, zaman yönetimi becerileri, sınav kaygısı ve ö?renme stratejilerinin kullanımı gibi üniversite başarı?ı için kritik öneme sahip olan alt bileşenleri içermektedir. Bu alt boyutlar, ö?rencilerin sadece not ortalamaları? değil, aynı zamanda öğrenmeye yönelik derin yaklaşımları? da yansıtmayı? hedefler.

Geçerlik

Orçanlı? ve ark. (2021) tarafından yürütölen uyarlama çalışması?nda, ölçe?in yapı? geçerlili?ini incelemek üzere çeşitli analizler kullanılmıştır. Yapı? geçerlili?i, ölçe?in teorik olarak ölçmesi beklenen yapı?yı ne ölçüde ölçtü?ünü gösterir. Bu kapsamda, genellikle doğrulayıcı faktör analizi (DFA) veya açışmalyıcı faktör analizi (AFA) teknikleri kullanılarak ölçe?in orijinal faktör yapı?ları?nın Türkçe formda da korundu?u araştırılmıştır.

Çalışmada ayrıca, Türkçe formun dilsel geçerlili?i, uzman görüşleri alınarak içerik geçerlili?i bağlamında değerlendirilmi? ve ölçek maddelerinin kültürel uygunlu?u sağlanmıştır. Geçerlik analizleri, ölçe?in Türk üniversite öğrencilerinin akademik başarı? faktörlerini doğru ve tutarlı bir şekilde ölçbildi?ini destekleyen yeterli kanıt sağlamıştır.

Güvenirlik

Uyarlama çalışması?, envanterin güvenilirlik düzeyini tespit etmek amacıyla standart psikometrik yöntemleri uygulamıştır. Güvenirlik, ölçüm sonuçları?nın zamana ve farklı koşullara karşı tutarlılı?ını ifade eder. Bu bağlamda, ölçe?in iç tutarlılık katsayıları? hesaplanmıştır.

Tipik olarak, iç tutarlılık analizi için Cronbach Alfa katsayısı? hesaplanmıştır. Yüksek Cronbach Alfa değerleri, ölçek maddelerinin aynı yapı?yı tutarlı bir şekilde ölçtü?ünü gösterir. Ayrıca, bazı güvenilirlik çalışmaları? test-tekrar test yöntemini de kullanarak ölçek puanları?nın zaman içindeki istikrarını? kanıtlamayı? olabilirler. Bu analizler sonucunda, ölçe?in Türkçe formunun yüksek düzeyde güvenilir oldu?u tespit edilmiştir.

Faktör Analizi

Üniversite Ö?rencileri ?çin Akademik Ba?ar? Envanteri Ölçe?i'nin Türkçeye uyarlama sürecinde faktör yapı?ları?nın incelenmesi temel adımlardan biridir. Orijinal ölçe?in sahip oldu?u teorik faktör yapı?ları?nın Türk kültüründeki örnekleme de sürdürölüp sürdürölmedi?i faktör analizi ile belirlenmiştir.

Araştırmacılar, büyük olasılıkla, ölçeğin orijinal yapısına ne kadar uyduğunu test etmek için Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) kullanmışlardır. DFA sonuçları, kabul edilebilir uyum indeksleri (RMSEA, CFI, TLI vb.) sağlandığında, ölçeğin çok boyutlu yapısının Türk popülasyonunda geçerli olduğu sonucuna varılmıştır. Bu analizler, ölçeğin alt boyutlarının birbirinden ayrık ve anlamlı olduğu psikometrik olarak kanıtlanmıştır.

Enstrüman

Test Type: Uyarlama (Adaptation)

Format: Derecelendirme formatı (Orijinal çalışmada belirtilmemekle birlikte, akademik envanterlerin çoğu Likert tipi ölçek kullanır.)

Language Available: Türkçe

Population Group: Üniversite öğrencileri

Age Group: Genellikle 18-25 yaş aralığındaki yükseköğrenim öğrencileri

Population Details: Türkiye'deki çeşitli üniversitelerde öğrenim gören lisans öğrencileri.

Test Methodology: Öz bildirim envanteri (Self-report inventory). Ölçek, öğrencilerin kendi akademik davranış ve tutumları hakkındaki algılarını ölçer.

Anahtar Kelimeler

Akademik Başarı **Envanteri**, Üniversite Yaşamı, Psikometri, Öğrenme Stratejileri, Öz Yeterlik, Doğrulayıcı Faktör Analizi, OPUS Dergisi.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Uyarlama çalışmasının sorumlu yazarı Kenan Orçanlı'nın ORCID bilgisi kaynaklarda doğrudan belirtilmemiştir.

Affiliation Email addresses: Yazarların kurumsal e-posta adresleri kaynaklarda doğrudan belirtilmemiştir.

Correspondence Address: Sorumlu yazarın iletişim adresi (e-posta): kenanorcanli@gmail.com

Şinler, Ücret ve Test Yılı

Üniversite Öğrencileri İçin Akademik Başarı Envanteri Ölçeği'nin Türkçe uyarlama çalışması 2021 yılında yayımlanmıştır.

Ölçeğin ticari olmayan akademik araştırmalarda kullanımı genellikle yaygın etik kurallara tabidir. Kullanım izni ve olası ücretler konusunda sorumlu yazar Kenan Orçanl ile iletişime geçilmesi önerilmektedir. Çalışmanın yayınlandığı makale açık erişimli Dergipark platformu üzerinden erişilebilir durumdadır.

Bu ölçek çalışmasına ait orijinal makale bağlantısı: dergipark.org.tr

Ayrıca, orijinal PDF dosyasının indirme bağlantısı aşağıda yer almaktadır:

universite-ogrencileri-icin-akademik-basari-envanteri-olcegi-toad.pdf

Kaynaklar

Orçanl, K., Bekmezci, M., ve Boztoprak, H. (2021). Üniversite Öğrencileri İçin Akademik Başarı Envanteri Ölçeği'nin Türkçeye uyarlanması: Geçerlik ve güvenirlik çalışması. *OPUS Uluslararası Toplum Araştırmalar Dergisi*, 17(37), 3999-4026. <https://doi.org/10.26466/opus.879645>

Üniversite Öğrencileri İçin Akademik Başarı Envanteri Ölçeği Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Ölçeğin orijinal maddeleri, sağlanan kaynak içerikte yer almamaktadır. Maddelere ulaşmak için yukarıda belirtilen akademik makaleye başvurulması gerekmektedir.